

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 ft. — kr. Negyed évre 3 ft. 50 kr.

Hirdetési díj: Újszámhoz postaköltséget 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint azelőtt több tabellá...

Álladalmi lötenyész-vásárlandó egy éves... Szatmárból... Jövőnk... Mit végeztek hát? Kik? A miniszterek. Hol? Bécsben. — Bizony sem mit. De azért mindig oda járnak. Jeleztük, hogy „végleg” határozni mentek „fel”. Haza jöttek úgy, mint elmentek. Esők még májusban is járják az — áprilist. Ujra felmennek. Aztán meg haza jönnek. Mulass magyar! Huzza már az osztrák.

Jövőnk.

Amily fényes volt hazánk múltja, oly sötét jelenete, oly bizonytalan — jövője.

Aki figyelemmel kísérte a jelenkori háborút, melyet az orosz és török felvitt egymással, s melynek utolsó felvonása, a dráma befejezéséül — még hiányzik, az előtt nem lesz nehéz probléma, megfelelni azon kérdésre, hogy: monarchiánk mire számíthat a jövőben? Az a hatalom, ugyszólván vezérszerp, melyet Andrassy vitt a háboru elején, ma már nincsen kezünkben, s az a kis gloria, mely még körül mosolyogja hazánkat, nagyon kétes színű.

Andrassy kénytelen lemondani terveiről — ha ugyan voltak tervei — mert a hur elpattant, és a nyíl túl lőtt a célon. Az ember volt-e hibás, vagy pedig a politikus? azt nem szándékunk jelenleg kutatni; a tény megvan, az pedig többet beszél minden virágos frázisnál. Hogy Magyarország érdeke, jövője, azt kívánta volna, miszerint Törökország ugy maradjon mint volt, az kétségtelen, ezt nem tagadhatja el semmiféle politikus, mert ezt elismerte a nép is, ki e véleményének hangos helyesléssel és élénk érdeklődéssel adott kifejezést.

Törökország elbukott; egyedüli amit bir még, az ország fővárosa, Konstantinápoly. Az utolsó kincs, amely kétségkívül legértékesebb is. De ennek megvédése sem bizonyos. A hódítóknak csak egy kézfintésébe, egy parancsszavába kerül és Konstantinápoly, kelet gyöngye — romhalom, pusztaság lesz. És ha Anglia nincsen, bizonyára a Sophia mecseten már ott lengne a muszka zászló.

Magyarországnak, mely körül van véve ellenségtől, egytől kellett leginkább félnie, és ez a szláv-ellen terjedése. Hogy létezzék, hogy jövőjét biztosítsa, ez ellen kellett volna küzdenie, minden erejével az utolsó csepp vérig. Inkább diadala halál, mint kancsuka uralom. Az északi medve elhagyta oduját, s önhitába, vagy a sors keze által kelepceztébe jutott; egy mozdulat Magyarország részéről ekkor, és a viszonyok ma nem így állnának. Oroszország hatalma meglett volna semmisítve hosszú időre, míg monarchiánk az Osman nemzetben egy hatalmas szövetséget nyert volna.

A mystikus kéz, már írta a végzetes szót, mely a muszka csorda megsemmisítését tüzte ki ezéül, de valami sántáni gondolat, valami ördögi hatalom visszatartotta. A következményeket ismerjük, és meg fogunk emlékezni reá évszázadok múltán is. Az idő elrepült, az orosz végtelen sokat nyert, előnye roppant felettünk, és mint egy ciklikünkben elmenttük is, jöhet idő, és talán már közel is van, midőn ő diktálja a békét, nemcsak az Osman nemzetnek, hanem — nekünk is.

Az orosz oly erős alapon áll, honnan Anglia segélyével sem mozdíthatjuk el, mert érdekeink sem egészen egyértelműek, Anglia vesztethet valamit, de mi mindent veszünk. En azt hiszem, hogy Magyarországnak nem lehet senkire támaszkodnia; a kitől megmentését remélheli, az: saját fia. En kérdés, kelle erősebb oszlop jövőnk biztosítására, és hazánk megmentésére.

mint maga — a nemzet, ha azt az ösztentartás egybe fűzi? Számunkra nem maradt már egyéb fenn, mint a béke. A becsületes béke. Ammi kis hatalmunk van még, azt használjuk fel arra, hogy: e béke olyan legyen, melyet monarchiánk semlegesége folytán joggal kívánhat, s mely Magyarország méltóságával egybe férjen. Jövőnk az óriási szláv-áramlat miatt a legkétségbeesettebb. Talán, még nem késő egészen az ébredés. Mentünk meg azt, a mit még megmenthetünk. Rövid idő múlva ezeréves titlétünket ünnepeljük meg, örizzen meg bennünk a magyarok istene, nehogy ezen örömmünnepelel idegen hazában, a kancsuka suhogása közepett halotti torunkká váljék.

Magyar ne hagyj magad!

Pataky Árpád.

A képviselőház tegnap megkezdte ülését. Nevezetesen az, hogy Sennyeyi Pál lemondott képviselői megbízatásáról. Az ülés többi részéről a „Napló” hírel: A képviselőház mai ülésén a képviselők igen csekély számmal jelentek meg. A padok jóformán üresek voltak. A min. karszékekben, az ülés legnagyobb részén át, csak Trefort miniszter foglalt helyet, a ház a közgazd. tárgya budgetjét tárgyalta. Egyszerűsöd fölemeljük, hogy a hír, mely azt jelenté, hogy a képviselők, az ülések megnyitásával, új pártállásai szerint foglalnak helyet, alapulannak bizonyult; a képviselők régi helyeiken ülnek.

A mai ülés alkalmával a következő nagyobb érdeklő kormány előterjesztések osztattak ki. 1. Előterjesztés a gazd. tanintézetek fejlődése és állásáról. 2. Előterjesztés az ipari szakoktatásról. 3. Jelentés a fume-liverpooli subventionált járatokról. 4. Törvényjavaslat a polgárosított szerb-bánsági és román-bánsági volt határövezetek területén fekvő eddig adómentes erdők és a román-bánsági volt határövezet területén fekvő eddig adómentes havasi levegők ideiglenes megadóztatásáról. 5. Törvényjavaslat az 1877. évi közöségi költségekre a magyar korona országai által pótlólag fizetendő összegekről. 6. Törvényjavaslat a szőlőbirtok után járt és az 1868. XXIX. t. cz. által megszüntetett tartozások bejelentés határidejéről. — Végül kiosztottak a zárszámadási bizottság jelentése az 1876 évről.

Mit végeztek hát? Kik? A miniszterek. Hol? Bécsben. — Bizony sem mit. De azért mindig oda járnak. Jeleztük, hogy „végleg” határozni mentek „fel”. Haza jöttek úgy, mint elmentek. Esők még májusban is járják az — áprilist. Ujra felmennek. Aztán meg haza jönnek. Mulass magyar! Huzza már az osztrák.

Az olasz kereskedelmi szerződés megkötése iránti tárgyalások megkezdése osztrák-magyar s olasz meghatalmazottak közt május 10. közepére tüzetek ki. Az új olasz választási törvény a legnagyobb mértékben védráma emeli a beviteli cikkekkel vámiát, köztük a Magyarországra nézve oly fontos szeszét is, mely az utolsó években — szeszparancsnok roppant kárára — az olasz piacokról csaknem teljesen kisorult.

Követválasztási előmozgalmak. A b. újfalusi választó kerületben — mint a „Szabadság”-nak írják Berettyó-Ujfaludból — Irányi Dánielt fogják fölléptetni követjelöltül a 48-as párti elvű választók, miután Csanádi Sándor nem fog fellépni. Möriz Pál is jár-kel már, hogy a kerületben magának proselytáltszeressen. Akadni fog bizonyára híve ha nem sok is, mert az in spe pénzügyminiszterrel le-

bezzeg én kipotyantam a praecoceptorságból — kitétek hibámon kívül egy beteges asszonyt, ki most el is pusztult a kolerában. Szegény édes anyja szomorú sorsának említése, a gyermeknél egyszerre megnyitotta a fájdalom forrását; — atya utolsó szavainál sirva fakadt s elkezdett zokogni. — Na, ne sirj Gyuri! csitítsd az, nem seghetünk mi már azon. . . . De nem is hiába mondják — fordult azután ujra az idegenhez, hogy a kit meg akar verni az isten, megveri azt mind a két kezével. Engem ugyan megvert! . . . Mit is csináljak én most már ezzel a szegény bogárral! . . . oly nyavalyás az istenadta, hogy a lábán is alig tud állani . . . így anya nélkül maholnap el kell pusztulnia ennek is. — Ne csüggedj jó ember, biztató erre az idegen, jó az isten, s majd meglássa megsegíti még magát is, csak iparkodnia kell. — Dehogy segít uram, dehogyan segít! Nem gondol már én velem az isten se, mert ha gondolna, engem vélt volna el, a ki ugys csak terhe vagyok a földnek, nem pedig ezt a jámbor asszonyt, azzal szolgált egy nagyot sohajtra az ember, s azzal ujjolag előkereste

ket aztán valami kis hivatalt reményleni. Kétséget sem szenved azonban, hogy — ha ugyan Csanádi Sándor visszavonul a politikai téről — Irányi Dániel megválasztása bizonyos. Mörizet a báránai kerületben szinte fellép. Hegyesivel szemben ott is bizonyosan elbukik. Jobb lesz neki oda menni, a hol nem ismerik, mint kitűnő — geschäftsmannt.

Májusfák. — Egy magyar lányt. — Ki jókor kel, aranyat lel. Vagy melyik bányája az a világ, a mely értékesebb kincset termelne, mint az öröm, a mely a jó kedély aranybányáiból fakad.

Ilyen áros aranyat lel, a ki májusban korán kel. Mindenki megtalálhatja. Versenyre azért fűge leánykák. Ati dícsőségeket napja ragyog fen: az égen. Az lővel a földre a megfodás isteni szellemét. Aknázzuk ki a természet aranybányát, melyben az öröm égi szikrája honol. — „Gazdagítsuk a szívát valót.”

Néztek csak, egyes ablakokban zöldelő galyak diszlenek az első májusi reggelen. Kite, ki hozta? — senki sem tudja. Hisz nem vette észre senki, hogy járt volna ott talaki. A május hozta szelid leányoknak. Égi szárnyakon reptelt oda az a zöld galy, illatos szelőlengélt körűle. Angyalokhoz illik épen. Hisz nem tagadhatjátok el, hogy szerfeltelet öröndek ti annak a májusfának. Maradjen nemes kebleitek ártatlan tika, hogy miért? Lesz még idő, midőn beszélnünk erről. Most csak örüljete annak. Május hozta a májusfát.

Az a ártatlan ajándék legjobban is illik a ti ártatlan kebletek világához. Nektok van leg több jogotok örülni a májusnak. Hiszen ti a májusi virágok édes testvérei vagytok. A természet és az emberiség színdús rózsái nem lehetnek egymástól idegenek. Testvéreitek, a virágok ánnepnapja van ma. Merüljetek szent elmélkedésbe. Gondoljátok meg viruló leányok, hogy reátok is virágtestvéreitek sorsa vár. Nemcsak a jelennek él az ember. A jövő midéig számom kéri tetteinket. Ki mint vert, úgy arat.

Szemeitek előtt foly le virágtestvéreitek sorsa. Lájtjátok kezdetét, folyamatát s végét. Mily kedves, mily becses a kis virág, midőn a bimbóból felszedni kezdenek a szirmok. Mézet hord ajkain, gyönyörrel ruházódik a felséges illattal árasztja el a légkört. Mintha neki örülne minden, s ő is örülne mindennek. De ha a szépen fejlődő rózsát, midőn az már virágkoszorú igér, titkos főreg támadja meg gyökereiben, elsenyved, az éle delén kopár marad, és mint hasznavehetetlen gaz, kitépik az élek földéből, és olyanná lesz, mint azon ember, a ki ifjú éveiben megvéghedik. Ki vágyakozónak közületek ilyen ára sorsa? De hiszen végezték be ti magatok ezen eszmélancolatot. Tegyétek meg a hasonlítást. S okuljátok azon. Öröm, májusi vigalom van mindenfél, osztozni kell nektek is a vigasságban, a természet örmeiben. Nektok mosoly legszebben a kis virág. Hiszen az elhervadá-nál is jobban szereti az, ha harmatcseppekkel szakítjátok le. Még mikor törtek, akkor is bájosan nevet ráok. Nem jelöljük ki az utat, a melyen keressétek a májusi örömetek. Szívetek legyen ebben a legjobb tanácsadó. Jól mondta Ovid: „kit-kit vonz a maga gyönyöre.”

Még csak üdvözlötünket, értekek hevlő kék kendőjét s megtörölgette szeméit, majd meg fiát szállította meg — jer Gyuri! esőköly kezét ennek a jó urnak, a ki oly részvételt van szerencsétlenségünk iránt! A kis árva oda ment, megcsókolta az eleje nyujtott kezét s ráadásul meg egy könyöcsépet is hullatott reá. Az idegen megismogatta szép göndör fürtéit s azután elcsendesvede mind a hármán szónéklül kísérték a koporsót, egész ki a temetőig. A temetőből halk zsongás hallatszott előjük. A szörnőy ragály az élok közül, ide a holtak közé szorította az élénkséget és zajt, melyben az ének, ima, zokogás, hulló rögök dübögése és a kapák csengése, mind egy bösz egyvelegbe olvadva, oly rémes hármóniát képeztek. A taligás befordult a tárkapun és a sírokon keresztül-kasul gázolva, a kert egyik végén egy frissen ásott sírgödör előtt állt meg, s azután egy sírásóval leemelte a koporsót s nagy hamarosan leeresztették azt a nyitott sírba. A kis árva csak nézte az egészet némán, merereven, szeméit folyvást a koporsóra szegezve, s mikor aztán eltűntni látta azt a sírgödör sötét ürében szeméi ujra könybelábad-

lelkünk őszinte jó kívánatait küldjük hozzátok májusi gyönyöröket koszorújába. Ha nem tehetitek is májusfát ablakitokba, adjuk e bokréta, mit számotokra kötöttünk össze — májusfa gyanánt. Tartson májusi örömtök a sírig, hogy majd, ha hantjátokon feldiszlak a virág, lefolyt élteteket híven példázza az. Siron innen, siron túl is.

Dr. Tolle.

BUDAPESTI HIREK. A fővárosi dunahidak és rétvákelés tisztviselői főnököket Viskidensky Jánost 30 éves hivataloskodása alkalmából értékes ezüst serleggel lepték meg. A nemzeti színható drámai igazgatósága elhatározta, hogy a rég visszavonult érdemes színműtört: Dobsa Lajost felkéri, hogy nevelő művét nyújtsa be a nevezeti színházhoz. Az írők és művészek társasága hangversenyt rendez a redoutban. Ferencz József egyetemi magántanár, a központi miniszteri fordító osztály főnöke meghalt. Irt és beszélt a következő nyelveken: magyarul, németül, latinul, francziául, angolul olaszul, dánul, oroszul, eszlül, lengyelül, tótul, szerbül, horvátul, vendül és ruthenül, görögül s ó-szlául. A nagytudományu férfi 57 évet élt. Béke poraira!

VIDÉK. — A „Debreczen” levelezése. — Miskolcz, ápr. 29.

A mi városunkban nagyon ritkán történik oly különös esemény, mely más vidék közönségét érdekelhetné, innen van t. szerkesztő ur, hogy ritkán van alkalmunk e lapok hátsóiban találkozni. — Most sem valamely szenátus hírszolgálatotok arra hogy a mármár megpepeszedett tintámba mártam rég pihenő tollamat, hanem mint mondani szokták — az ilyen „literátus” ember, mint magam is vagyok nem állhatja meg, midőn a tavasz teljes költészetével beköszönt, hogy ne szólaljon meg így prózában (a verseléshez nem értvén) mintegy üdvözölve a kikelet nagyzerőségét, mely vidékünk vadregényes tájait oly gyönyörű mezebe öltöztet.

A ki Miskolcz városát utjába éjti, s nem tesz kirándulást a közeli vidékre, az minden esetre mulasztást követ el. A diós-győri látnor s az ugynevezett „Tapolca” meglepő szépségű vidékéről a külföld regényesnek festett helyeivel. Óriási sziklák, hegyhasadékok, víz ömlékek arról deszkák tanubizonyítást, hogy itt az elemek az ós korban nehézk harcot vírtanak, s mindenesetre oly megragadó látványt nyújtanak ma, hogy az emberi véges elme melán elmelézik a természet eme gyönyörű tünceményein.

Ha egy nagy, lakosságra nézve népesebb város közelébe esik e táj, mindenesetre már rég világhírűvé vált volna. A hegységek gyomrából eredő termézetes furdók számos szennvednek osztatták itt el már fájdalmit, s gyógyították ki a legsúlyosabb betegségből. Ide azonban a város közönségét kívül csak nagy néha téved egy idegen utazó, a kinek aztán a kényelem és élvezetre természetesen nem lehet panasz.

A „holt idejny” tehát gazdagon pótolja a számos mulatóhely, melyek az elsoroltakon kívül itt uton-utfelel kinálhatnak. A lakosságra nincsen is panasz, felhasználja a kedvező alkalmat, s benépesíti a kies fekvésű vidéknek minden zege-zugát már korai tavasszal. Ne gondolja azonban senki azt, hogy ilyenkor magában a városban nem talál az ember szórakoztatást. Igaz nygvan, hogy valamely vad póta megirta róla a verset, hogy: „Miskolcz város, híres város Utezzja bár nagyon sáros” — de azért most már ezt nem lehet rá alkalmazni, mert a város böles előjárósága követkei a fő utat. Az előjáróságról tétetvén emlités, nem lehet szó nélkül hagyni amaz intézkedést, hogy Miskolczon a kalendárium szerint történik az utcai világlítás éjjel. Vagyis ha a Lőseai kalendárium azt mondja, hogy ma este holdvilág lesz, akkor az utcai lámpákat meggyújtani nem szabad.

oltözöt fáklások veszik körül, és fölötte a kántus zeng ékes bucsuztatót. Az éneket el-elkapdossa a szellő s egészen a sarkert végére a kiesiny csoportig viszi a gyzásos akkordok bános hangját: „Szállj le, szállj le gyarló testem, A sötét föld gyomrára.” S a szomorú énekek oly szivszorító harmóniát képez a koporsóra hulló göröngyök dübögése. És a mint aztán megszűnnek dübögni a rögök, s a durván faragott fejfát a kész sírdomb elé tűzve távoznak a sírásók, ellágyult reszkető hangon megszólal a kis árának atyja. — Térdeljünk le Gyurikám s imádkozzunk! A fiu, ki az egész hantolás alatt folyvást egy pontra szegné merer tekintetét, mintha még mindig látná a sírdombon keresztül is azt a festetlen koporsót, s azon keresztül kiszvedetté ault, némán engedelmessé, — letérdel — atyja elkezd az ur imádságát, kiesiny ajkai utána mozognak; de hang nem jó reájok. (Vége köv.)

ÁRVA.

R a j z. (Folytatás.) A fakó kiélt arez és a viola színű orrtanuskodott ez önállomás utóbbi részéről, az előbbire pedig olyas formát látszott mondani, hogy Pörkos Pál urnak temérédek sok volt a bánata, keserűsége, melyeket mind-náron el kellett fojtania, ha csak az örültek házában nem akarta végezni pályáját. — Pedig hát az volt az egész dologban, hogy a mint én oda kerültem, s láttam azt a gyalázatos csalást, n y u z á s t, — a mit jegyző Bakator teius uram, meg az érdemes tanács elkövet az ostoba népen, felfortt benem az igaz lélek, s nem állhatam, hogy meg ne próbáljam felvilágosítani a parasztságot. — Persze, hogy én itam meg ennek is a levét; a buta paraszt félreértett, a nemes tanácsnak pedig szálka lettem a szemében, és sugni, bugni kezdett ellenem. Eleinte tiszta voltomnak éreztettem fel se vettem az egészet, jól tudva, hogy a kutyák is megugatják a holdat, s mégse potyan le az égről. . . . de

